

OBČINA VIPAVA

Glavni trg 15, 5271 Vipava

DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU EPIDEMIJE OZ. PANDEMIJE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH V OBČINI VIPAVA

Verzija 1.0

	<i>ORGAN</i>	<i>DATUM</i>	<i>PODPIS</i>
<i>IZDELAL – SKRBNIK</i>	Občina Vipava, občinska uprava David PREMRL	oktober 2020	l.r.
<i>ODOBRIL</i>	Občinski štab Civilne zaščite David PREMRL	22.12.2020	l.r.
<i>SPREJEL</i>	Župan Občine Vipava Goran KODELJA	22.12.2020	l.r.

Številka: 843-1/2020-5

Datum: 22. 12. 2020

1 POJAV NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH.....	3
1.1 UVOD	3
1.2 VRSTA, OBLIKA IN ZNAČILNOSTI NALEZLJIVIH BOLEZNI.....	3
1.3 VIRI IN POTI ŠIRJENJA NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH	4
1.4 POGOSTOST POJAVLJANJA BOLEZNI	4
1.5 MOŽEN POTEK IN PRIČAKOVAN OBSEG POJAVLJANJA NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH.....	5
1.6 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNIH NESREČ	5
1.7 OGROŽENOST OBČINE VIPAVA ZARADI POJAV NALEZLJIVE BOLEZNI TER OBSEG NAČRTOVANJA	6
1.7.1 <i>Uporaba in aktiviranje načrta</i>	6
1.7.2 <i>Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta</i>	7
1.7.3 <i>Finančna sredstva za izvajanje načrta</i>	7
1.7.4 <i>Stroški intervencije</i>	8
2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE, AKTIVIRANJE IN ALARMIRANJE.....	9
2.1 OPAZOVANJE IN SPREMLJANJE ŠIRJENJA NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH	9
2.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV IN SLUŽB V OBČINI VIPAVA.....	9
2.3 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV	10
2.4 OBVEŠČANJE ŠIRŠE JAVNOSTI	10
3 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	11
3.1 SPLOŠNI IN POSEBNI ZDRAVSTVENI TER DRUGI POSEBNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH.....	11
3.2 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	13
3.2.1 <i>Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi</i>	14
3.2.2 <i>Biološka zaščita</i>	15
3.2.3 <i>Prva pomoč in nujna medicinska pomoč</i>	16
3.2.4 <i>Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem</i>	18
4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	23
5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	25
5.1 RAZLAGA POJMOV	25
5.2 RAZLAGA OKRAJŠAV	26
6 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	27
6.1 SKUPNE PRILOGE	27
6.2 SKUPNI DODATKI	27
6.3 POSEBNI DODATKI	27

1 POJAV NALEZLJIVIH BOLEZNI PRI LJUDEH

1.1 Uvod

Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije, oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh za občino Vipava je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 UPB-1, 97/10 in 21/18 – ZNOrg), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16), Ocene ogroženosti občine Vipava pred naravnimi in drugimi nesrečami št. 842-1/2015-3, z dne 1.6.2015 in je v usklajen z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu epidemije, oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v Severnopriforski regiji, verzija 2.0, št. 8421-22/2020-12 - DGZR, z dne 5.10.2020, soglasje št. 8422-26/2020-14-DGZR, z dne 22.12.2020.

Iz državne in regijske ocene ogroženosti ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh je razvidno, da v Severnopriforski regiji in s tem tudi v Občini Vipava, obstaja možnost pojava epidemije oziroma pandemije posamezne nalezljive bolezni pri ljudeh. Za območje občine Vipava velja srednja stopnja ogroženosti (razred 3) za pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh.

Pri izdelavi tega načrta so upoštevane rešitve in naloge, ki izhajajo državnega in regijskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije, oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh in se nanašajo na obveznosti Občine Vipava, sedanja organizacija sil za zaščito in reševanje občine, tako v poklicni kot prostovoljni sestavi, v sestavi štabov, enot in služb CZ po razporeditvi ali po pogodbi za izvajanje nalog zaščite in reševanje na območju občine. Upoštevane so tudi ugotovitve in izkušnje pri izvajanju ukrepov in nalog zaščite in reševanja v preteklih letih.

1.2 Vrsta, oblika in značilnosti nalezljivih bolezni

Nalezljive bolezni povzročajo patogeni organizmi, kot so bakterije, virusi, zajedavci, glive in plesni. Prenašajo se po zraku, s hrano in vodo ter z neposrednim stikom ali posredno, prek predmetov in površin, s človeka na človeka ali z živali na človeka. Nalezljiva bolezen je posledica interakcije med biološkim agensom, gostiteljem in okoljem. Pogoji za začetek procesa so ustrezna izpostavljenost kužnemu agensu, skupek dejavnikov v okolju, ki omogočajo razvoj bolezni, in sprejemljiv gostitelj. Možnosti, da se nalezljiva bolezen širi v populaciji, so odvisne od verjetnosti prenosa med okuženo in dovzetno osebo, frekvence stikov v populaciji, od trajanja infektivnosti in deleža oseb v populaciji, ki so še imune oziroma neodzivne na okužbo.

Ločimo med okužbo in boleznijo.

Okužba je posledica stika občutljivega gostitelja z morebitnim patogenim mikroorganizmom. Vir za večino okužb človeka je drug človek, pa tudi živali in neživo okolje. To pomeni, da je izpostavljenost občutljivega posameznika okuženemu človeku ali živali oziroma okolju najpomembnejši dejavnik za pojav okužbe.

Bolezen je eden izmed mogočih izidov okužbe, njen razvoj pa je odvisen tako od virulence agensa kot od dovzetnosti gostitelja.

1.3 Viri in poti širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Nalezljive bolezni se širijo, kadar obstajajo pogoji za prenos mikroorganizma in se okužba lahko prenaša na dovzetne osebe. Okužbe se lahko pojavljajo množično, in sicer v obliki izbruhov, kopičenj, epidemij oziroma tudi pandemij.

Izbruh je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi

Epidemija nalezljive bolezni je pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb presega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje.

Pandemija je pojav posamezne nalezljive bolezni, ki se v obliki epidemij pojavlja v več regijah, državah in celinah. Pandemija se pojavi, ko povzročitelj nalezljive bolezni, ki je do tedaj krožil med prebivalstvom, postane sposoben okužiti veliko število ljudi, se širiti med ljudmi zaradi nizke ali neobstoječe odpornosti in povzroči bolezen pri večini okuženih.

Vir okužbe je oseba ali žival, iz katere kužni agens pride neposredno ali posredno na gostitelja.

Poti prenosa nalezljive bolezni

Nalezljive bolezni se lahko prenašajo:

- z neposrednim prenosom: neposredni stik (spolno prenesene bolezni, influenza), kapljični prenos (meningokok, ošpice) in prenos iz matere na plod,
- s posrednim prenosom po zraku: prašni delci (ošpice), z okuženo vodo in hrano (hepatitis A), ob stiku s predmeti ter z vektorji oziroma prenašalci (klopi, komarji).

Skupine bolezni glede na povzročitelja in najverjetnejšo pot prenosa

Glede na povzročitelja in najverjetnejšo pot prenosa se nalezljive bolezni delijo v naslednje skupine:

- **črevesne** (nalezljive driske, griža, hepatitis (nalezljiva zlatenica), trebušni tifus, paratifus, otroška paraliza, kolera in okužbe s črevesnimi zajedavci),
- **respiratorne** angina, gripa, pljučnica, tuberkuloza, meningitis, škrlatinka, ošpice, mumps, rdečke, norice, oslovski kašelj in davica),
- **zoonoze** (steklina, mikrosporija, bolezni, ki jih povzročajo zajedavci (toksokariaza, trakuljavost), slinavka, vranični prisad, salmoneloza, kampilobakterioza in jersinioza),
- **bolezni kože in sluznic** (garje, herpes, gnojne okužbe kože ter glivične okužbe kože in nohtov, sifilis in gonoreja, aids, klamidioze, hepatitis B in C),
- **transmisivne** (pegavica, povratna mrzlica, rumena mrzlica, denga, malarija, borelioza in klopni meningoencefalitis),
- **bolezni, ki se prenašajo s krvjo** (aids, hepatitis B in hepatitis C).

1.4 Pogostost pojavljanja bolezni

Nalezljive bolezni so najpogostejše bolezni v populaciji. Ocenjujejo, da vsak prebivalec vsako leto enkrat do desetkrat zbolijo za akutno okužbo dihal in vsaj enkrat za akutno črevesno okužbo. Vse bolj pomembne in pogoste so transmisivne nalezljive bolezni, ki jih prenaša mrčes. Zaradi

številnih potovanj po svetu so vse pogostejše tudi vnesene nalezljive bolezni, ki jih pri nas sicer nimamo. Nalezljive bolezni niso pomembne samo zaradi njihove pogostosti, temveč tudi zaradi možnih trajnih posledic. Agense, ki povzročajo nalezljive bolezni, povezujejo tudi s kroničnimi boleznimi, kot so reaktivni artritis, rana na želodcu, rak, neplodnost ipd.

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Območne enote Nova Gorica, je v letu 2016 na območju Severnoprimske regije bilo prijavljenih 8. različnih izbruhov nalezljive bolezni

1.5 Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Na območju Severnoprimske regije in s tem Občine Vipava lahko pričakujemo pojavljanje naslednjih nalezljivih bolezni:

- driska in, sicer zaradi različnih povzročiteljev (bakterije, virusi, paraziti), zlasti pri ranljivi populaciji (otroci, ostareli, vojaki, turisti, zdravstveno osebje,...),
- okužbe s hrano in vodo,
- zoonoze,
- legioneloza (obrati javne prehrane, hoteli, razpršilci vode, klimatski stolpi, vodometi, bolnišnično okolje),
- oslovski kašelj, norice, ošpice in mumps,
- stafilokokne okužbe (domače in bolnišnično okolje, oddelki za novorojenčke ter kirurški oddelki),
- streptokokne okužbe – angina (otroci, v vojašnicah in bolnišnicah),
- okužbe, ki jih povzročajo virusi influence, respiratorni sincicijski virus in drugi povzročitelji akutnih okužb dihal.

Bolezni se lahko pojavijo kot posamezni primeri ali v obliki izbruhov. Število zbolelih je odvisno od številnih dejavnikov, med njimi od vrste mikroba, deleža neimunih prebivalcev, načina širjenja bolezni itn.

1.6 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh ni velikih možnosti pojavljanja verižnih nesreč, se pa nalezljive bolezni pri ljudeh lahko pojavijo kot posledica naravnih in drugih nesreč ter pojavov. V obeh primerih je potrebno izvajati ukrepe za preprečevanja nastanka oziroma širjenja nalezljive bolezni.

Pojav nalezljive bolezni pri ljudeh ni samo javnozdravstvena težava, temveč tudi širša družbena težava, saj lahko, na primer pri epidemiji gripe zbolijo do 20 odstotkov ljudi, ki opravljajo različne funkcije v družbi, poveča pa se tudi umrljivost prebivalcev.

Izbruh bolezni lahko povzroči večjo odsotnost učencev od pouka ter odsotnost zaposlenih z dela. Zaradi tega lahko pride do težav v transportnem sistemu in preskrbovalni verigi ter drugih službah, na primer v zdravstvu, šolstvu, policiji, vojski, socialnem varstvu in gospodarstvu, kar ima lahko velik vpliv na vsakdanje življenje in poslovanje ter na nacionalno in globalno ekonomijo.

V času pojavljanja nalezljivih bolezni se zelo povečajo obiski v zdravstvenih ambulantah in potrebe po sprejemu v bolnišnice. Delovanje celotnega zdravstvenega sistema bo močno oteženo, saj se lahko pričakuje tudi večja obolevnost med zaposlenimi v zdravstvenem sistemu.

Pojav epidemije ali pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh ima lahko:

- **politični vpliv:** politični nemiri, nezadovoljstvo prebivalcev;
- **socialno-varnostni vpliv:** slabši ekonomski položaj prebivalcev in preskrba s hrano, vodo, zdravili ter drugimi dobrinami, kar lahko pripelje do socialnih nemirov. Povečano povpraševanje po dobrinah povzroči dvigovanje cen dobrin. Povečano je družbeno breme zaposlenih, pojavijo se ropi zdravil, osnovnih življenjskih dobrin in premoženja ter ponaredki zdravil;
- **ekonomski vpliv z gospodarsko in ekonomsko škodo:** pomanjkanje delovne sile in zmanjšan obseg proizvodnje v industriji, kmetijstvu in pri trgovanju, kar vpliva na bruto domači proizvod.

1.7 Ogroženost občine Vipava zaradi pojava nalezljive bolezni ter obseg načrtovanja

Regijska ocena ogroženosti uvršča Občino Vipava in vse ostale občine v regiji v 3. razred ogroženosti, kar pomeni srednjo stopnjo ogroženosti. Na podlagi tega je Občina Vipava izdelala delni načrt ZiR ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh, v katerem je predviden način obveščanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP.

Poleg občine svoje načrte izdelajo tudi organizacije, ki opravljajo vzgojno izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb. Načrti morajo biti usklajeni z delnim občinskim načrtom ZRP ter načrti dejavnosti.

Načrte izdelajo:

- Zdravstveni dom Ajdovščina,
- Center starejših Pristan Vipava,
- Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Vipava,
- Univerza v Novi Gorici, enota Vipava
- Škofijska gimnazija in dijaški dom Vipava,
- Osnovna šola Draga Bajca Vipava,
- Otroški vrtec Ajdovščina,
- Komunalno stanovanjska družba Ajdovščina.

1.7.1 Uporaba in aktiviranje načrta

Delni načrt ZiR ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v občini Vipava se aktivira, ko je razglašena epidemija oziroma pandemija nalezljive bolezni pri ljudeh na območju države ali Severnoprimske regije oziroma občine in je potrebno poleg rednih služb v zdravstveni dejavnosti ter drugih rednih služb, uporabiti tudi sile in sredstva za ZRP. Ko se aktivira državni ali regijski načrt ZiR ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se aktivira tudi delni občinski načrt ZiR.

Odločitev o aktiviranju občinskega delnega načrta ZiR ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v občini Vipava na podlagi podatkov Nacionalnega inštituta za javno

zdravje (NIJZ) in v soglasju z Zdravstvenim domom Ajdovščina (ZD Ajdovščina) sprejmeta poveljnik CZ občine ali župan.

D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

1.7.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Ob epidemiji oziroma pandemiji nalezljive bolezni pri ljudeh se predvideva uporaba naslednje opreme in sredstev, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci:

- sredstva za osebno in skupinsko zaščito (kombinezoni, rokavice, zaščitne maske in očala respiratorji, gumijasti škornji),
- oprema in druga sredstva (škrpilnice za razkuževanje, posoda za razkužilo, PVC-folija),
- razkužila.

Materialno tehnična sredstva za izvajanje nalog ZRP nabavi Občina Vipava skladno z odločitvijo poveljnika CZ občine, direktorja občinske uprave ali župana.

Skladiščenje in delitev opreme izvajalcem nalog ZRP izvaja občinski štab CZ, oziroma Služba za podporo CZ, ki se po potrebi popolni s pripadniki občinskih prostovoljnih enot CZ ali javnimi uslužbenci Občine Vipava.

Podatke o stanju materialno-tehničnih sredstev za izvajanje nalog ZRP vodi občinski štab CZ Občine Vipava.

P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P-8	Pregled materialnih sredstev iz občinskih rezerv za izvajanje načrta ZRP
P-51	Pregled – ocena potrebnih sil in sredstev za ZRP

1.7.3 Finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva potrebna za izvajanje načrta se zagotavljajo skladno z letnim načrtom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (program dela). Sredstva so zagotovljena v okviru proračuna Občine Vipava na programu »Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih«.

Načrtujejo se sredstva predvsem za:

- stroške operativnega delovanja,
- stroške usposabljanj, preverjanj in vaj,
- stroške nakupa in vzdrževanja opreme in
- stroške naročanja interventnih storitev.

Dodatna sredstva za financiranje izdatkov za odpravo posledic nesreč, do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve.

Stroške za izvajanje dejavnosti organov državne uprave in dejavnosti javnih služb krijejo organizacije same iz sredstev za izvajanje omenjenih dejavnosti. Iz sredstev za izvajanje tega načrta se krijejo le dejanski stroški za sodelovanje pri opravljanju nalog, ki presegajo njihovo redno dejavnost.

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
-----	--

1.7.4 Stroški intervencije

Stroške aktivnosti, nabave blaga in opravljenih storitev, potrebnih za izvajanje ZPR, ki izhajajo iz tega načrta in jih je odredil poveljnik CZ občine ali župan, krije Občina Vipava iz občinskega proračuna, sredstev proračunske rezerve in dodatnih sredstev, ki jih za to odobri Občinski svet Občine Vipava.

V primeru, ko je aktiviran državni načrt zaščite in reševanja, po zaključku intervencije občine zbere in jih posreduje na Upravo RS za zaščito in reševanje. Ukrepi, ki j so bili občini odrejeni skladno z državnim načrtom zaščite in reševanja, krije država.

2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE, AKTIVIRANJE IN ALARMIRANJE

Opazovanje, obveščanje in alarmiranje je v državi organizirano kot enoten sistem za odkrivanje in spremljanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč, obveščanje in alarmiranje ter vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah. Sestavlja ga telekomunikacijski sistem, centri za obveščanje ter sredstva za alarmiranje.

2.1 Opazovanje in spremljanje širjenja nalezljive bolezni pri ljudeh

Spremljanje nalezljivih bolezni v državi na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih izvaja NIJZ, za širše območje občine pa NIJZ OE Nova Gorica.

Podatki o nalezljivih boleznih, ki jih prijavijo zdravniki in laboratoriji se pridobijo iz Registra nalezljivih bolezni, katerega upravljavec je NIJZ ter laboratorijskih podatkov o posameznih nalezljivih boleznih (gripa in respiratorni sincicijski virus), ki se spremljajo s pomočjo mreže izbranih izvajalcev zdravstvene dejavnosti. NIJZ na podlagi teh podatkov analizira stanje in pripravi oceno tveganja. NIJZ o stanju pojava nalezljivih bolezni obvešča ministrstvo, pristojno za zdravje (MZ) in če je treba, predlaga razglasitev epidemije. Ko pristojni minister razglasi epidemijo nalezljive bolezni pri ljudeh oziroma epidemijo gripe razglasi Evropska komisija, MZ o tem obvesti Center za obveščanje RS - CORS.

2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Vipava

Na podlagi obvestila CORS, ReCO Nova Gorica o razglasitvi epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni obvesti:

- poveljnika CZ občine ali njegovega namestnika,
- župana,
- druge osebe po odločitvi poveljnika CZ občine ali župana.

ReCO Nova Gorica za obveščanje ob razglasitvi epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obvešča pristojne osebe po seznamu. Obvesti le prvo določeno pristojno osebo oziroma prvo dosegljivo osebo na seznamu. Na enak način ReCO Nova Gorica posreduje tudi vse ostale informacije iz CORS.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-15	Podatki o odgovornih osebah občine, ki se jih obvešča o nesreči
D-22/1	Načrt dejavnosti občinske uprave Občine Vipava

2.3 Obveščanje prebivalcev

Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev občine sta odgovorna župan in poveljnik CZ občine ali druga oseba po pooblastilu župana.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju se izvaja preko:

- sredstev javnega obveščanja;
- spletne strani občine www.vipava.si;
- oglasne deske občine in oglasnih desk krajevnih skupnosti;
- pisnih obvestil prebivalcem, z vsemi potrebnimi informacijami in napotki.
- telefonske številke, ki jo objavi občina;
- din drugih krajevno običajnih načinov.

Informacije za prebivalstvo morajo vsebovati predvsem naslednje:

- vpliv nesreče na prebivalstvo in okolje;
- kakšno pomoč lahko pričakujejo;
- ukrepi za omilitev nesreče;
- izvajanje osebne in vzajemne zaščite;
- sodelovanje pri izvajanju zaščitnih ukrepov;
- kje pridobijo dodatne informacije.

V primeru večje nesreče se lahko organizira informativni center, v katerem se združujejo dejavnosti služb za zaščito in reševanje, socialnih služb, humanitarnih organizacij in drugih služb.

2.4 Obveščanje širše javnosti

Javnost mora biti o pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh pravočasno in objektivno obveščena.

Prvo sporočilo za javnost in vsa nadaljnja sporočila na državni ravni oblikuje in posreduje v objavo MZ. V primeru razglasitve epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh poteka obveščanje javnosti v celoti prek MZ.

Po aktiviranju občinskega štaba CZ sporočila za javnost, glede poteka zaščitno-reševalnih aktivnosti na območju pripravi in posreduje v objavo občinski štab CZ, oziroma župan.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih in na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, povezano z resnim tveganjem za življenje, zdravje ali premoženje ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
------	---

3 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Zaščitni ukrepi in naloge ZRP so namenjeni preprečitvi, ublažitvi ter zmanjšanju nastanka in odpravi posledic epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.

3.1 Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh

Preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni v RS določata Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – ZNB-UPB1) in Pravilnik o prijavi nalezljivih bolezni in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/99).

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se bodo poleg splošnih in posebnih zdravstvenih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh na področju zdravstva izvajali tudi ukrepi in naloge ZRP.

Za določitev splošnih in posebnih zdravstvenih ter drugih posebnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh je zadolžen NIJZ Območna enota Nova Gorica na severnoprimskem. Zdravstveno nadzorstvo pa izvajata ZIRS in UVHVVR, vsak skladno s svojimi pristojnostmi.

Posebne ukrepe za preprečevanje in obvladovanje izvajajo fizične in pravne osebe, ki izvajajo zdravstveno dejavnost, pri nalezljivih boleznih, ki se prenašajo med živalmi in človekom (zoonozah), pa tudi fizične in pravne osebe, ki opravljajo veterinarsko dejavnost.

Posebni ukrepi so:

- osamitev (izolacija), karantena, obvezno zdravljenje in poseben prevoz bolnikov;
- cepljenje (imunizacija in imunoprofilaksa) ter zaščita z zdravili (kemoprofilaksa);
- dezinfekcija, dezinsekcija in deratizacija;
- drugi posebni ukrepi.

Pomoč sil ZRP

V primeru potreb po dodatni pomoči pri izvajanju teh posebnih ukrepov lahko po odločitvi poveljnika CZ RS oziroma poveljnika CZ za Severnoprimsko regijo sodelujejo tudi sile za ZRP ter po potrebi tudi SV s svojimi razpoložljivimi zmogljivostmi.

Sile za ZRP bodo po potrebi sodelovale pri izvajanju posebnih ukrepov in sicer pri:

- delitvi in dostavi materialnih sredstev za izvajalce zdravstvene dejavnosti,
- dezinfekciji, dezinsekciji in deratizaciji,

Osamitev (izolacija)

Osamitev (izolacija) je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje, ki ga določi lečeči zdravnik, NIJZ ali njegove območne enote obolemu za nalezljivo boleznijo, da se omeji svobodno gibanje, kadar to lahko povzroči neposreden ali posreden prenos bolezni na druge osebe. Glede na način prenosa nalezljive bolezni in stanje kužnosti bolnika se določi vrsta osamitve, ki lahko poteka na bolnikovem domu, v zdravstvenem zavodu (hospitalizacija) ali pa na za ta namen posebej določenem prostoru. Osamitev lahko traja največ toliko časa, kolikor traja kužnost.

Pristojni organ v MZ določi:

- razloge za osamitev izven doma bolnika,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev,
- prevoz do mesta izolacije,
- način spremljanja stanja bolnika,
- plačilo stroškov in
- pogoje za konec izolacije.

Karantena

Karantena je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje in določijo obvezni zdravstveni pregledi zdravim osebam, ki so bile ali za katere se sumi, da so bile v stiku z nekom, ki je zbolel za kugo, virusno hemoragično mrzlico (Ebola, Lassa, Marburg) ali nalezljivo boleznijo, za katero je bila razglašena epidemija. Karanteno odredi minister, pristojen za zdravje, na predlog NIJZ.

Pristojni organ v MZ določi:

- razloge za karanteno izven stalnega ali začasnega bivališča osebe,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v karanteni ,
- organizacijo prevoza do mesta karantene,
- način spremljanja izvajanja karantene,
- plačilo stroškov in
- pogoje za zaključek karantene.

Drugi ukrepi s katerimi se omeji svoboda gibanja

Ob pojavu epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, kadar s splošnimi in posebnimi ukrepi ni mogoče preprečiti, da se v RS zanesejo in v njej razširijo določene nalezljive bolezni lahko Vlada RS, odredi tudi druge posebne ukrepe, kot so:

- določi pogoje za potovanje v države, v katerih obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo, ali za prihod iz teh držav,
- prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih in ogroženih območjih,
- prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni,
- omeji in prepove promet posameznih vrst blaga in izdelkov.

Pri izvajanju drugih posebnih ukrepov sodeluje tudi Policija in organi in enote za zaščito, reševanje in pomoč. Ministrstvo, pristojno za zdravje tudi v sodelovanju s Policijo in Civilno zaščito, določi pogoje, način izvedbe, sodelujoče in njihove pristojnosti, posamezne aktivnosti pristojnih ter nadzor nad izvajanjem drugih posebnih ukrepov.

Glede materialne dolžnosti, nadomestila plače, varstva pri izvrševanju dolžnosti, povračilu škode in odgovornosti za povzročeno škodo se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Drugi ukrepi

V določenih primerih nalezljivih bolezni se za širjenje bolezni lahko uporabljajo tudi ukrepi s katerimi se ugotavlja prisotnost znakov bolezni. Eden od takih je izvajanje ukrepa merjenja telesne temperature, ki ga izvajajo posamezniki, ki so primerno usposobljeni. Ukrep se lahko izvaja na mejah, na vstopnih točkah v poslovne objekte in poslovne zgradbe ter objekte institucionalnega varstva in druge.

Lastniki ali upravljavci objektov v skladu s priporočili NIJZ določijo ukrepe, način izvajanja ukrepov in odgovorne za izvajanje ukrepov za preprečitev širjenja okužbe in z njimi seznanijo uporabnike objektov.

3.2 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči so namenjeni preprečitvi, ublažitvi, zmanjšanju nastanka in odpravi posledic epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se izvajajo naslednji zaščitni ukrepi in naloge ZRP:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi (ukrep),
- RKB zaščita - biološka zaščita (ukrep),
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč (naloga),
- pomoč ogroženim in prizadetim (okuženim) prebivalcem (naloga),
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje (naloga).

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za ZRP
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZRP
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

3.2.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Če je posledica epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh večje število mrtvih, je treba infektivna trupla ustrezno zaščititi pred okoljskimi vplivi skladno z Navodilom za ravnanje z infektivnimi trupli in Pravilnikom o prevozu, pokopu, izkopu in prekopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, 70/97, 61/11, 53/17 in 56/17 –popr.).

Pokopališko in pogrebno dejavnost ter upravljanje s pokopališči v občini Vipava izvaja Komunalno stanovanjska družba Ajdovščina - KSD Ajdovščina.

Pokop trupel se primarno izvede na obstoječih pokopališčih. Ocenjujemo, da bi obstoječa pokopališča zadostovala za pokop večjega števila trupel zaradi epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni. Če ta ne bi zadoščala, se trupla pokoplje na parc. št. 1974/10 k.o. 2014 Vipava, ki leži ob pokopališču v Vipavi. Rezervni lokaciji sta parc. št. 2945/2 in 2946 obe k.o. 2401 Vipava.

Infektivna trupla, če vseh trupel ne bi mogli pravočasno pokopati, hrani KSD Ajdovščina v hladilnici na pokopališču v Ajdovščini (3 mesta). V primeru potrebe po več mestih v hladilnici, občina za hrambo trupel pri gospodarski družbi, ki se ukvarja s transportom in razpolaga s tovornimi vozili, ki omogočajo hlajenje, najame ustrezno vozilo, ki ga prevoznik postavi na lokacijo, ki jo določita poveljnik CZ občine in vodja pogrebne službe KSD Ajdovščina.

Trupla do mesta pokopa prepeljejo pogrebne službe, skladno z navodili in usmeritvami NIJZ glede pogojev in načina izvedbe prevoza, pokopa, izkopa, prekopa posmrtnih ostankov v razmerah razglašene epidemije oziroma pandemije.

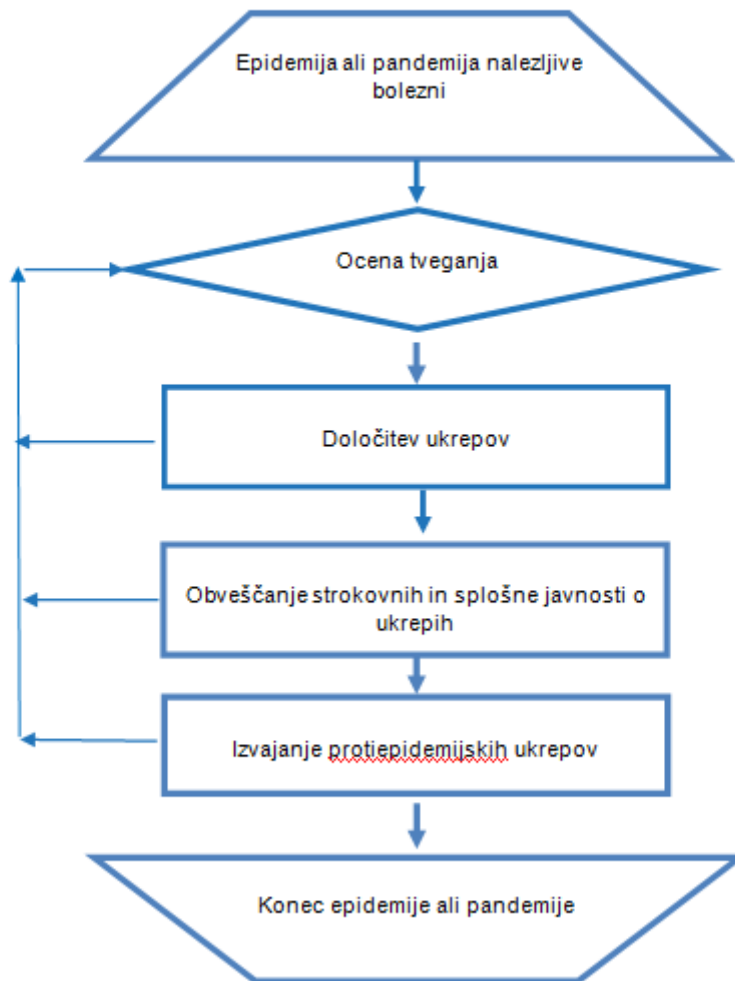
Občina poskrbi za ustrezno obveščeno prebivalcev glede predpisanih omejitev in pogojev pokopa posmrtnih ostankov.

Občinski štab CZ o sprejetih ukrepih sprotno obvešča poveljnika CZ za Severnopriforsko regijo oz. njegovega namestnika.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZRP v seznam dodan prevoznik za postavitev hladilnice
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
D-1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
D-1010	Priporočila za postopanje z umrlim s COVID-19
D-1011	Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim koronavirusom za pogrebno in pokopališko dejavnost

3.2.2 Biološka zaščita

DIAGRAM POTEKA AKTIVNOSTI

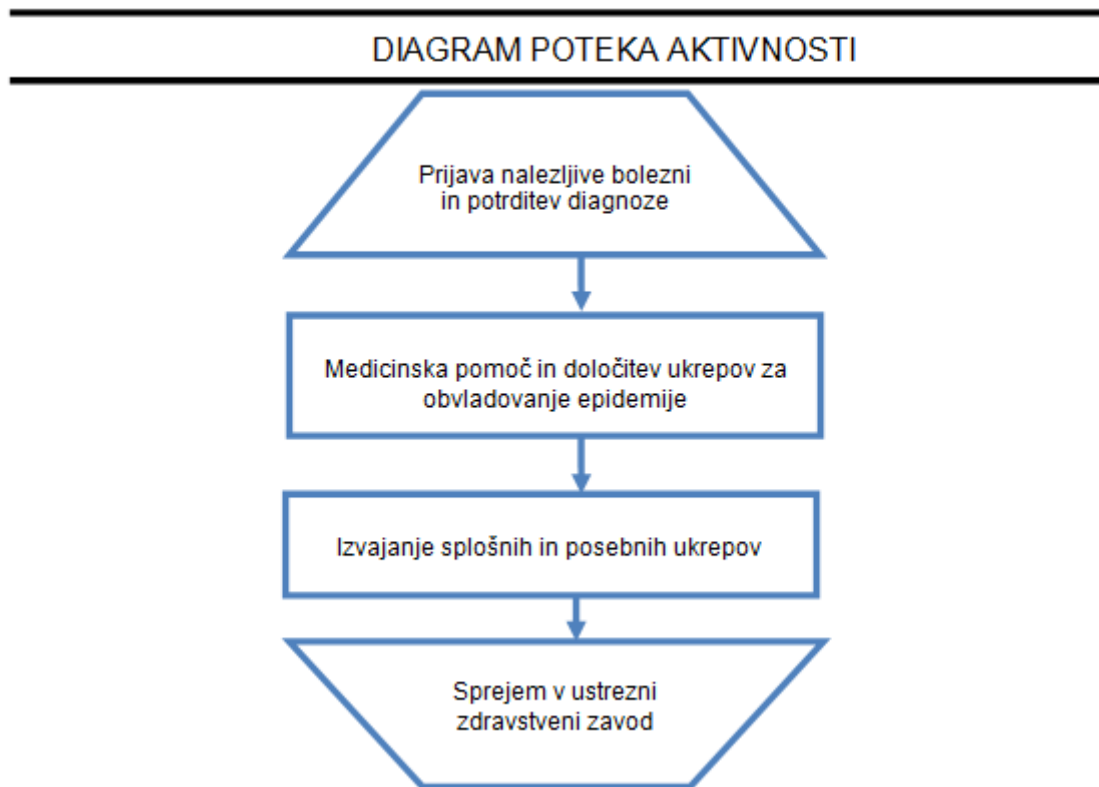

Občina Vipava pomaga ZD Ajdovščina in NIJZ OE Nova Gorica pri obveščanju občanov o ukrepih in priporočilih ter pomaga pri izvedbi dekontaminacije, dezinfekcije in dezinfekcije ko obseg dela presega zmožnosti delovanja rednih služb ter drugih dogovorjenih ukrepov in aktivnostih v obsegu zmogljivosti svojih gasilskih enot.

Občinski štab CZ o sprejetih ukrepih sprotno obvešča poveljnika CZ za Severnoprimorsko regijo oz. njegovega namestnika.

D-1020	Smernice za ukrepanje gasilskih enot širšega pomena na intervencijah ob prisotnosti koronavirusa
--------	--

3.2.3 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh prvo pomoč po potrebi izvaja ekipa prve pomoči CZ Vipava, ki je organizirana v okviru RKS - Območnega združenja Ajdovščina.

Naloge ekipe PP so:

- merjenje temperature,
- izvajanje sanirano-higienskih in protiepidemijskih ukrepov.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh nujno medicinsko pomoč zagotavlja Služna nujne medicinske pomoči (NMP) ZD Ajdovščina, ki s svojo reševalno službo oskrbi bolnike ter jih po potrebi odvažava v Splošno bolnišnico Dr. Franca Derganca Nova Gorica v Šempeter pri Gorici in druge bolnišnice.

Naloge službe NMP so:

- pacientu v najkrajšem mogočem času nuditi NMP;
- zagotavljati neprekinjeno delovanje NMP;
- zagotavljati nujne prevoze obolelih oseb;
- v najkrajšem mogočem času prepeljati pacienta v javni zdravstveni zavod;
- upoštevati predpisane ukrepe za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni;
- prijaviti nalezljivo bolezen, skladno z Zakonom o nalezljivih boleznih.

V primeru večjega števila okuženih ali epidemije se prebivalci praviloma ne evakuirajo iz območja, ki ga je prizadela epidemija. Osnovno zdravstveno varstvo za te prebivalce še vedno izvajajo teritorialno pristojni zdravstveni zavodi, je pa nujno sistemsko zagotavljanje začetne prepoznavne bolnikov s sumom na bolezen v lokalnem okolju.

V ta namen ZD Ajdovščina določi t.i. vstopno točko za obravnavo bolnikov z nalezljivo boleznijo. V primeru večjega števila primerov okužb, lokalnih izbruhov ali ob razglasitvi epidemije, se dejavnost ZD Ajdovščina kjer se izvaja obravnavo bolnikov s sumom na nalezljivo bolezen koncentrira na vstopnih točkah.

Vstopna točka se postavi na enem od vhodov v zdravstveni doma Ajdovščina, ki ga določi ZD Ajdovščina.

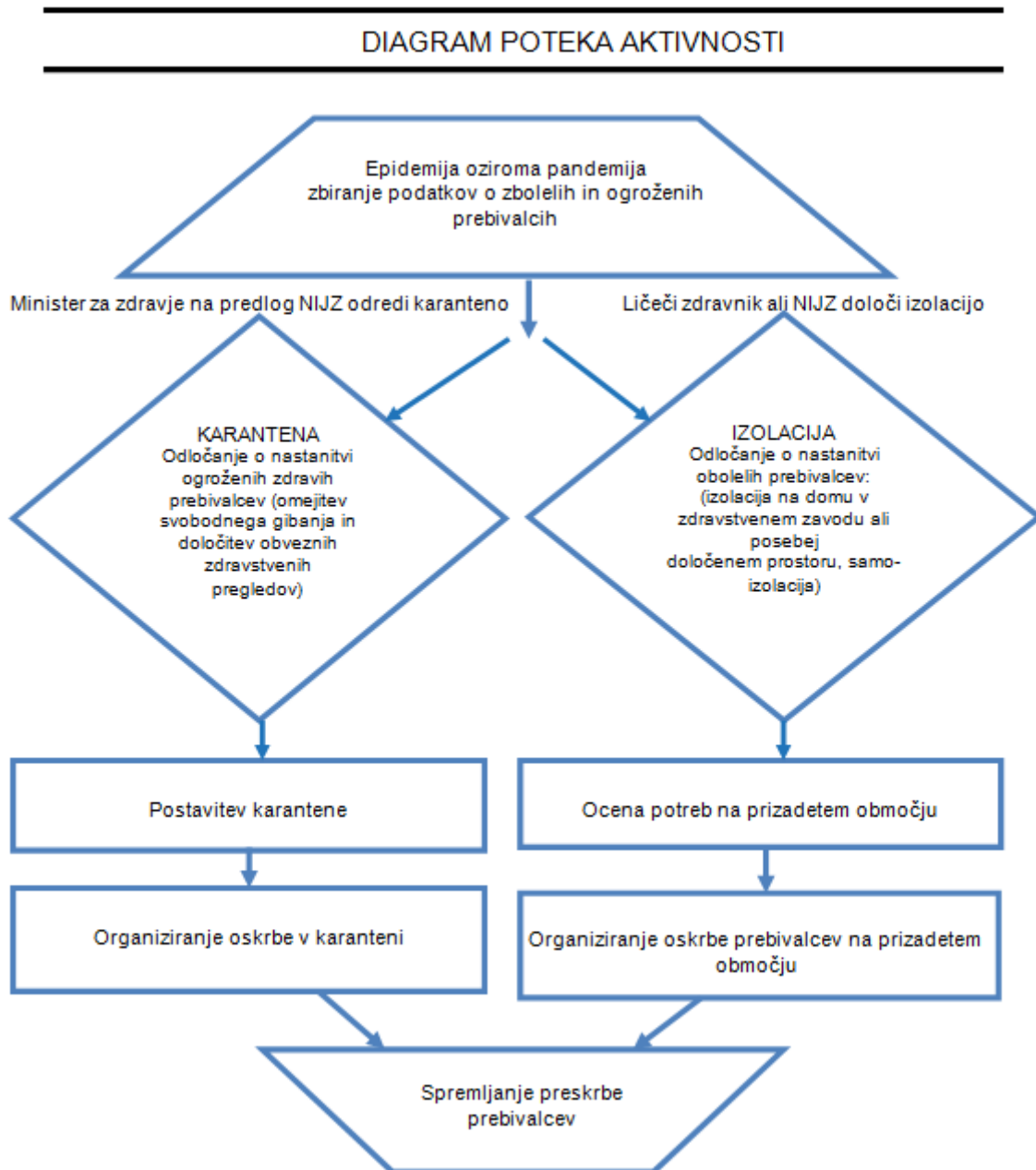
Sile za ZRP lahko sodelujejo pri prevozu in dostavi materialno tehničnih sredstev za vzpostavitev vstopnih točk (kontejnerji, šotori...), ter prevozu zaščitnih in drugih materialno tehničnih sredstev iz državnih in drugih skladišč CZ namenjenih zdravstvu.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

D-1009	Navodila RKS za člane ekip PP za izvajanje nalog ob epidemiji
--------	---

Občinski štab CZ o sprejetih ukrepih sprotno obvešča poveljnika CZ za Severnoprimorsko regijo oz. njegovega namestnika.

3.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem

V času pred in po epidemiji je za organizacijo in izvajanje osamitve (izolacije) pristojno MZ.

Osebe, za katere je odrejena osamitev ali karantena, se smejo prevažati samo na način in pod pogoji, ki onemogočajo širjenje okužbe. Način in pogoje prevoza določi minister, pristojen za zdravje.

Osamitev (izolacija)

Osamitev (izolacija) je ukrep, ki ga določi lečeči zdravnik, NIJZ OE Nova Gorica zbolelemu za nalezljivo boleznijo, da se omeji svobodno gibanje, kadar to lahko povzroči neposreden ali

posreden prenos bolezni na druge osebe. Glede na način prenosa nalezljive bolezni in stanje kužnosti bolnika se določi vrsta osamitve, ki lahko poteka na bolnikovem domu, v zdravstvenem zavodu (hospitalizacija) ali pa za ta namen posebej določenem prostoru.

Karantena

Karantena je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje in določi obvezne zdravstvene preglede zdravim osebam, ki so bile ali za katere se sumi, da so bile v stiku z nekom, ki je zbolel za kugo ali virusno hemoragično mrzlico (Ebola, Lassa, Marburg) v času njegove kužnosti. Karanteno odredi minister, pristojen za zdravje, na predlog NIJZ. Zoper odločbo o odreditvi karantene ni pritožbe. Osebe, za katere je odrejena osamitev ali karantena, se smejo prevažati samo na način in pod pogoji, ki onemogočajo širjenje okužbe. Način in pogoje prevoza določi minister, pristojen za zdravje.

Drugi ukrepi

Minister, pristojen za zdravje, lahko zaradi preprečevanja širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni odredi še druge posebne ukrepe (določi pogoje za potovanje v državo, prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih in ogroženih območjih, prepove zbiranje ljudi ter omeji promet posameznih vrst blaga in izdelkov).

Informacijska gradiva

Informacijska gradiva o nalezljivih boleznih pri ljudeh pripravi NIJZ. NIJZ poskrbi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh.

Občina Vipava vzpostavi dežurno telefonsko številko, na katero lahko dobijo občani vse potrebne informacije in navodila ter po potrebi izdaja navodila občanom.

Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem

Za postavitev karantene, oz. izolacije se na območju občine Vipava uporabi najprej objekte v katerih se že izvaja dejavnost nastanitve in sobodajalstva. Uporabi se najprej tiste objekte, oziroma ponudnike storitev, ki zagotavljajo tudi prehrano za nastanjene osebe.

V nastanitvenih objektih, kjer ni zagotovljene prehrane, se pripravo hrane organizira v organizacijah za pripravo hrane in nato pripravljeno hrano dostavi do vrat objekta v katerem se nahaja karanten. Dostavo hrane izvajajo človekoljubne organizacije.

V primeru potrebe po skupinski karanteni oz. izolaciji večjega števila oseb se lahko za nastanitev uporabi telovadnice.

Občina Vipava lahko pri zagotavljanju nastanitvenih kapacitet sodeluje s sosednjo Občino Ajdovščina in drugimi občinami tako, da zagotovijo skupne prostore za izvajanje karantene oz. izolacije.

Pri začasni nastanitvi, oskrbi ogroženih ter sprejemu in razdeljevanju sredstev mednarodne, človekoljubne in druge pomoči po potrebi sodeluje Služba za podporo in človekoljubne organizacije

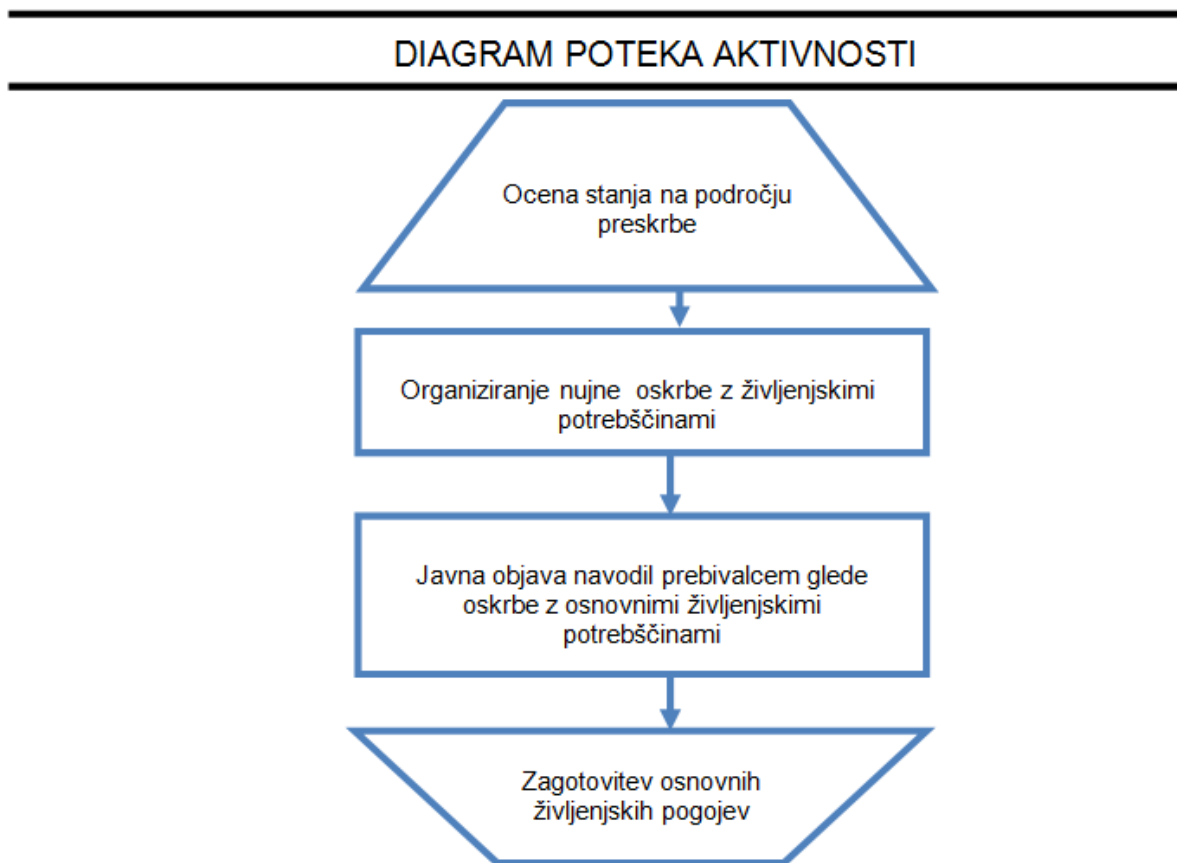
Za izvajanje pomoči pri oskrbi ranljivih skupin (npr. otroci, starejše osebe, invalidi, nosečnice) sodelujejo poleg Službe za podporo, človekoljubnih organizacij še druge nevladne in humanitarne in druge organizacije po navodilih občinskega štaba CZ in župana.

Občinski štab CZ o sprejetih ukrepih sprotno obvešča poveljnika CZ za Severnopriforsko regijo oz. njegovega namestnika.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij

D-1013	Usmeritve občinam pri organizaciji oskrbe prebivalcev v času epidemije oziroma pandemije
D-1014	Navodila za postavitev stacionarija
D-1015	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči v razmerah epidemije oziroma pandemije
D-1017	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni

3.2.5 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obsega zagotovitev:

- nujne zdravstvene oskrbe ljudi in živali,
- nastanitev in oskrba zbolelih in ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami (organizira občinski štab CZ Občine Vipava)
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture (npr. pitne vode, odvajanje in čiščenje komunalnih voda, odstranjevanje in ravnanje s komunalnimi odpadki, dobava elektrike, plina, daljinskega ogrevanja, IKT storitve, vzdrževanje javnih površin, zimska služba, pogrebna, gasilska služba, lekarniška dejavnost...),
- zagotavljanje delovanja storitev (prodaja prehrabnih artiklov za ljudi in domače živali ...),
- pravilno ravnanje s posmrtnimi ostanki
- pravilno ravnanje z odpadki in odplakami in
- pravilno ravnanje z infektivnimi odpadki.

Za izvajanje nalog za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki izvajajo javne in za javnost pomembne dejavnosti in storitve na območju občine Vipava.

Splošne in posebne zdravstvene ukrepe ter druge ukrepe za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni pri ljudeh prekliče minister, pristojen za zdravje oziroma Vlada RS. Nujno zdravstveno oskrbo ljudi na območju občine izvaja ZD Ajdovščina in služba NMP, ki jim lahko pomaga enota CZ za prvo pomoč.

Nujno oskrbo živali organizira Veterinarska bolnica Vipava.

Nastanitev ogroženih prebivalcev organizira občinski štab CZ v sodelovanju s Službo za podporo, človekoljubnimi organizacijami ter drugimi društvi in nevladnimi organizacijami ki sodelujejo pri izvajanju ZRP v občini Vipava.

Zagotavljanje pitne vode, delovanje komunalne infrastrukture, ravnanje s komunalnimi odpadki, vzdrževanje javnih površin, občinski cest, zimske službe, javne razsvetljave in pogrebne službe zagotavlja KSD Ajdovščina.

Zagotavljanje elektrike, plina, telekomunikacij ter vzdrževanje državnih cest zagotavljajo javne in druge službe na državnem nivoju.

Ko so zagotovljeni osnovni pogoji za življenje, so izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog. Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP sprejme poveljnik CZ občine na predlog poveljnika CZ za Severnoprimorsko regijo.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZRP
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

D-10	Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah – priporočilo
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D-1016	Kriteriji za preklic aktiviranja načrta

4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse aktivnosti, ki jih prebivalci izvajajo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, za njihovo zdravje in življenje.

Prebivalci, lastniki in uporabniki stavb, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, posamezniki, ki opravljajo samostojno dejavnost ter državni organi si morajo sami, na svoje stroške zagotoviti potrebna sredstva in opremo za osebno in vzajemno zaščito.

Občina Vipava na svojem območju skrbi za organiziranje, izpodbujanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite.

Občani izvajajo v okviru osebne in vzajemne zaščite naslednje aktivnosti:

- organizirajo in izvajajo ukrepe za osebno in vzajemno zaščito (samozaščito, samopomoč in vzajemno pomoč),
- nabavljajo sredstva in opremo za osebno in skupinsko zaščito ob naravnih in drugih nesrečah,
- izvajajo ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč.

Poleg delovanja zdravstvene službe lahko tudi prebivalci sami veliko naredijo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, na primer:

- z doslednim umivanjem rok in higienim ravnanjem ob kašljanju in kihanju,
- s samoizolacijo v primeru pojava nalezljivih bolezni,
- s pravilnim ravnanjem z živili in pravilno pripravo hrane,
- z izogibanjem stika z bolnimi živalmi,
- s primerno obleko, obutvijo in uporabo ustrezne varovalne opreme in posebnih zaščitnih sredstev,
- s pravočasnim cepljenjem in upoštevanjem vame spolnosti,
- z ohranjanjem ustrezne varnostne razdalje.

S cepljenjem in uporabo sredstev za osebno zaščito ter z doslednim upoštevanjem navodil, ki jih po sredstvih javnega obveščanja sporočajo strokovne službe, lahko prebivalci učinkovito zmanjšajo pojav bolezni pri ljudeh. Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe in naloge za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z boleznijo, njeno nevarnostjo ter vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi.

Kadar je zaradi pojava nalezljive bolezni pri ljudeh ogroženo življenje ljudi, skrbi za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite MZ ob strokovni podpori NIJZ.

NIJZ pripravi informacijska gradiva (navodila in priporočila) o nalezljivih boleznih pri ljudeh za splošno javnost in za posebno ranljive populacije, poskrbi za distribucijo navodil in priporočil, spremlja njihovo upoštevanje ter prilagaja navodila in distribucijo za njihovo največjo učinkovitost.

NIJZ poskrbi tudi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh. V sodelovanju z nevladnimi organizacijami vzpostavi brezplačni telefon za prebivalce za ohranjanje dobrega psihičnega počutja prebivalcev in izvajanje psihološke podpore. NIJZ vsa navodila in priporočila o nalezljivih boleznih pri ljudeh objavlja tudi na svoji spletni strani (www.nijz.si).

Navodila in napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite so objavljeni na spletni strani URSZR (www.sos112.si).

Občina Vipava bo poskrbela za distribucijo informacijskega gradiva v obliki zgibank, brošur, letakov,...) ki ga v okviru usposabljanj prebivalcev za osebno in vzajemno zaščito pripravlja država.

5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

5.1 Razlaga pojmov

Izbruh	je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi.
Epidemija	je pojav tolikšnega števila primerov nalezljive bolezni ali tako velikega izbruha, ki po številu prizadetih oseb ali velikosti prizadetega območja pomembno presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del prebivalstva in zahteva takojšnje ukrepanje.
Pandemija	je pojav, ko se okužba razširi na več celin. Do pandemije pride, kadar se v okolju pojavi nov povzročitelj nalezljive bolezni, s katerim se ljudje še nikoli niso srečali in so zato zanj bolj dovzetni. Povzročitelj ima dobro sposobnost širjenja med ljudmi, zato se jih lahko okuži veliko. Navadno se pandemija pojavlja v več valovih, ki so po svojih značilnostih med seboj lahko povsem različni.
Nesreča	je po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi redne dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.
Okuženo območje	je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katerem je ugotovljen eden ali več virov okužbe in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.
Ogroženo območje	je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katero se lahko prenese nalezljiva bolezen z okuženega območja in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.
Zoonoze	So bolezni ali okužbe, ki se na različne načine prenašajo z divjih ali domačih živali (vretenčarjev) na človeka in s človeka na živali.

5.2 Razlaga okrajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
DDD	Dezinfekcija, dezinskcija, deratizacija
DRMS	Državne rezerve materialnih sredstev
EIO	Enota za identifikacijo oseb
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
IMI	Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Medicinska fakulteta Ljubljana
IRSVNDN	Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NIJZ/CNB	Nacionalni inštitut za javno zdravje/Center za nalezljive bolezni
NLZOH	Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
NMP	Nujna medicinska pomoč
OE	Območna enota
OKC PU	Operativno komunikacijski center policijske uprave
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB zaščita	Radiološka, kemična in biološka zaščita
RS	Republika Slovenija
RKS	Rdeči križ Slovenije
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZiR	Zaščita in reševanje
ZIRS	Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

6 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

6.1 Skupne priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za ZRP
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZRP
P-8	Pregled materialnih sredstev iz občinskih rezerv za izvajanje načrta ZRP
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-15	Podatki o odgovornih osebah občine, ki se jih obvešča o nesreči
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

6.2 Skupni dodatki

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR občine
D-7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D-22/1	- Načrt dejavnosti občinske uprave Občine Vipava

6.3 Posebni dodatki

D-101	Načrt aktiviranja izvajalcev ZiR in obveščanja pristojnih organov
D-138	Usmeritve za začasno namestitve, standard namestitve in oskrba evakuiranih
D-1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
D-1009	Navodila RKS za člane ekip PP za izvajanje nalog ob epidemiji
D-1010	Priporočila za postopanje z umrlim s COVID-19
D-1011	Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim koronavirusom za pogrebno in pokopališko dejavnost
D-1013	Usmeritve občinam pri organizaciji oskrbe prebivalcev v času epidemije oziroma pandemije
D-1014	Navodila za postavitve stacionarija
D-1016	Kriteriji za preklic aktiviranja državnega načrta
D-1017	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni

D-1018	Postopkovnik za odreditev in izvajanje izolacije in odgovorni za izvedbo
D-1020	Smernice za ukrepanje gasilskih enot širšega pomena na intervencijah ob prisotnosti koronavirusa